

Z OBSAHU	Za všechny, nebo za mnohé? Z listu Svatého otce Benedikta XVI.	04
	Mučedníci komunismu. Údajné sebevraždy	07
	Biřmování – plnost křesťanského života	09
	Oáza porozumění v Lidicích	12

TRADICE OTCŮ

Z homilií svatého biskupa
Řehoře z Nyssy na Píseň písní
(kolem 335–395)

Jak je psáno, *dokonalá láska vyhání strach*. Jestliže se tedy strach promění a stane se láskou, pak všechno, co směřuje ke spáse, vytváří nutně jednotu, neboť ve směřování k jedinému a výlučnému dobru jsou všichni navzájem sjednoceni dokonalostí, podobnou holubici, o níž se mluví v Písni písní.

Něco takového totiž vyrozumíváme z následujících slov, která znějí: *Jen jediná je má holubička, mé všechno, jedináčkem pro svou matku, miláčkem pro svou rodičku*.

A v evangeliu nám to Pán vykládá ještě jasněji: Když totiž s požehnáním svěřuje svým učedníkům veškerou moc a když v modlitbě k Otci dává svatým jiné dobré věci, daruje jim přitom i to, co je korunou všeho dobrého: aby už nikdy nebyli rozdělení na mnoho skupin žádnou růzností volby ani odlišným rozhodnutím o tom, co je dobré, aby srostli s jedním a výlučným dobrem a byli všichni jedno. Aby tak byli, jak praví apoštol, spojeni poutem pokoje skrze jednotu Ducha Svatého, aby se všichni stali jediným tělem a byli téhož ducha, skrze společnou naději, k níž byli povoláni.

Ale lepší by snad bylo uvést slovo od slova, co říká božský hlas evangelia: *At' všichni jsou jedno; jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni at' jsou v nás*. [...]

Proto říká: *Slávu, kterou jsi dal mně, dal jsem já jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno: já v nich a ty ve mně. Tak at' i oni jsou v dokonalé jednotě*. Ten, kdo vyrostl z chlapce v dospělém muži do věku rozumové zralosti, je způsobilý pro přijetí slávy Svatého Ducha, neboť již není vydán napospas vášním a uchoval si čistotu. A ten je také onou dokonalou holubičkou, na níž ženich myslí, když říká: *Jen jediná je má holubička, mé všechno*.

Mons. Vojtěch Cikrle se sochou sv. Pavla. Foto: <http://www.maltezkapomoc.cz>

V síle Ducha Svatého

Úvodní slovo brněnského biskupa Mons. Vojtěcha Cikrleho

Občas slyším při setkáních od kněží i laiků: Nebyl/nebyla jsem dostatečně připravený/připravená na manželství. Nebo: Nevěděl jsem, co mě v kněžské službě čeká, v semináři nám o tomto nikdy neříkali... Nemám nic proti dobré přípravě. Naopak. V obou případech si ale nedokážu představit přípravu na ten který stav, jež by zahrnovala všechno, co se může stát. Být dokonale připravený na své životní povolání je z tohoto hlediska nemožné. Přesto jsem také slyšel kněze i lidi žijící v manželství děkovat za to, že v přípravě do života dostali od rodičů i kněží vše, co potřebovali. Cítili, že přes všechny možné nedostatky a omezení je výchova, kterou prošli, přivedla k Bohu, jako majáku v rozbořených vodách života.

Proč to říkám? Možná, že zmiňované postoje mají svou paralelu u apoštolů, od kterých odchází jejich Mistr, jak znovu prožíváme o slavnosti Nanebevstou-

pení Páně. Je to událost současně historická i přesažná. Ježíšovo oslavené lidství vstupuje nezvratně do Božské slávy symbolizované oblakem a nebem. Končí doba, kdy se důvěrně potkává s učedníky, jí s nimi a učí je o království.

A co se děje předtím? Apoštolové mají za sebou tříletou univerzitu v jeho blízkosti a právě jim končí čtyřicetidenní postgraduál, v němž měli možnost vidět zvláště velikonoční události pohledem, kterým *mohou pochopit*, co se vlastně dělo a děje. Jsou vyzváni, aby čekali na Ducha Svatého, jímž mají být pokřtěni, aby mohli naplnit své poslání. Takto je to psáno ve Skutcích apoštolů. Takto to dobře známe. Matouš však vidí tuto událost loučení Ježíše s apoštolů z trochu jiného úhlu a nás zaráží a překvapuje, když slyšíme: „Uviděli ho a klaněli se mu, někteří (a je možné překládat i „všichni“) však měli pochybnosti.“

Dokončení na str. 2

Čtrnáct pražských mučedníků. Foto: <http://pms.ofm.cz>

Dokončení ze str. 1

Jaké pochybnosti? O Ježíšově vzkříšení? To evidentně ne. O čem tedy mohli pochybovat? Souviselo to spíše s posláním, které přišel uskutečnit jejich Pán a které mělo být svěřeno jim. Tedy péče o Boží království.

My bychom mu na jejich místě asi také řekli: „Jak teď můžeš odejít, vždyť právě všechno začíná! Bez tebe to dál nepůjde, my na to nemáme, nejsme připraveni na takový úkol, stanou se z nás sirotci...“ Ale Ježíš, jako by ignoroval jejich pochybnosti, je pověřuje posláním: „Jděte tedy a získávejte za učedníky všechny národy, křtíte je ve jménu Otce i Syna i Duchu Svatého...“ Víme o tom, že my jsme ti učedníci, kteří byli získáni a uvěřili? Přijímáme na sebe také starost o Boží království? Jestli ano, co z toho vyplývá? Rozlučme se s myšlenkou, že na všechno v životě budeme připraveni, že nás nic nepřekvapí. Naopak. Posilněme v sobě jistotu, že pokud přijmeme poslání být svědky Božího království v rodinách i všude tam, kde žijeme, že On bude s námi. Ať tato jistota majáku nad rozbourenými vodami, jistota pevného bodu, kterým lze pohnout zeměkouli, proměňuje – stejně jako kdysi u apoštolů – naše nejistoty v radostnou důvěru.

*Mons. ThLic. Vojtěch Cikrle
biskup brněnský*

Papež schválil dekret o mučednictví čtrnácti pražských mučedníků

Benedikt XVI. schválil dekret Kongregace pro blahorečení a svatořečení o mučednictví 14 pražských mučedníků od Panny Marie Sněžné. Jde o františkány Bedřicha Bachsteina a dalších 13 bratří, kteří byli bestiálním způsobem pobiti z nenávisti k víře pražskou spodinou 15. února roku 1611. Roku 1604 obsadili trosky kláštera u Panny Marie Sněžné a začali ho renovovat. Pocházeli z různých evropských národů – Itálie, Německa, Španělska, Holandska a dalších, prožili však již nějaký čas na našem území – do Prahy přišli z Brna a Olomouce – a téměř všichni ovládali češtinu. Za vpádu pasovských vojsk do Čech roku 1611 byli nařčeni z kolaborace s katolickým vojskem, do jejich kláštera vtrhla pražská lůza a bez milosti je pobila. Jejich zohavená těla zůstala několik dní nepohřbena, až později byli pohřbeni v křížové chodbě kláštera a pak v kapli sv. Michala.

Již krátce po jejich smrti začala být jejich památka pravidelně slavena různými pobožnostmi. První kroky k jejich blahorečení byly učiněny již v 17. století. Proces blahorečení byl znovu zahájen v 30. letech 20. století, na 40 let byl přerušena komunistickým režimem a obnoven byl až po roce 1989. Po vydání tohoto dekretu již nic nestojí v cestě jejich blahorečení. Datum beatifikace však prozatím není stanoveno.

Svatý otec schválil také tři další dekrety o mučednictví. Jeden se týká italského laika Odoarda Focheriniho, který vydal svědectví víře roku 1944 v Německu, další se týká pronásledování církve ve Španělsku před druhou světovou válkou. Jde o dva dominikánské kněze, 19 řeholníků z Kongregace Synů Svaté Rodiny Ježíše, Marie a Josefa a jednoho laika, zabitých na různých místech Španělska v roce 1936 a 1937.

Papež také rozšířil liturgický kult ke cti svaté Hildegardy z Bingen na všeobecnou Církev a zapsal ji do seznamu svatých. Tato německá benediktinka z 12. století a známá mystička byla již dříve ctěna jako světička, ačkoli neproběhl její kanonizační proces.

Ra Vat

Dnešní svět potřebuje intenzivnější evangelizaci

Ve dnech 7.–12. května proběhlo v Římě generální shromáždění Papežských misijních děl, jehož se zúčastnili generální sekretáři čtyř Papežských misijních děl (PMD šíření víry, PMD dětí, PMD sv. Petra apoštola a Papežské misijní unie) společně s národními řediteli. Svátý otec ve své promluvě k účastníkům připomněl: „Evangelizace je vždy naléhavým úkolem. Avšak naše doba Církve vyzývá, aby ještě více zrychlila svůj krok na cestách světa a přinášela poznání Krista každému člověku. Pouze v Pravdě, kterou je sám Kristus, může lidstvo odhalit smysl své existence, najít spásu a růst ve spravedlnosti a pokoji. Všichni lidé a národy mají právo obdržet evangelium pravdy.“

„Dnešní misijní hlásání musí obnovit svou důvěru v Boží zásah. Potřebuje zintenzivnit svou modlitbu a žádat o příchod Jeho Království a naplnění Jeho vůle,“ pokračoval Svátý otec. Poukázal také na neutuchající mučednictví a perzekuci hlasatelů Božího království, které jsou však nevyhnutelné: „Kristovo poselství, dnes stejně jako včera, se nemůže přizpůsobit logice tohoto světa. Je totiž osvobozujícím prorocstvím a semenem nového lidství, které roste a dojde svého naplnění pouze na konci časů.“

Ra Vat

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

SLOVO KNĚZE

Arcibiskupství pražské oslavilo 450 let od svého obnovení

Ve svatovítské katedrále 12. května 2012 vyvrcholily oslavy obnovení pražského arcibiskupství po husitských válkách v roce 1562. V den výročí posvěcení pražské katedrály celeburoval kardinál Christoph Schönborn OP jako papežský legát mši svatou. Spolu s ním celeburovalo kromě českých a moravských biskupů v čele s kardinálem Dominikem Dukou také mnoho biskupů ze zemí, kde své aktivity rozvíjí Arcidiecézní charita Praha. Přítomni byli arcibiskupové a biskupové z Běloruska, Ugandy, Indie a Rakouska, ale také Německa, Polska, Slovenska a dalších zemí. Při příležitosti výročí obnovení svatovojtěžského stolce se totiž den před samotnou slavností konala v Černínském paláci mezinárodní konference k charitativnímu dílu pražské arcidiecéze.

Kardinál Schönborn ve své promluvě řekl, že toto jubileum nás vybízí jít „cestou Církve sloužící a milující, jež sdílí bolesti i radosti bližních“ a citoval přitom slova Svatého otce, která pronesl po své návštěvě v České republice: „Důležité je pro mne především, aby nám na lidech, kteří se považují za agnostiky nebo ateisty, záleželo jako na věřících... otázka po Bohu zůstává přítomná i u nich... Jako první krok evangelizace se musíme pokoušet udržovat vnímavou bdělost pro toto hledání a snažit se, aby člověk otázku po Bohu jako stěžejní otázku své existence neodsouval stranou. Aby tu otázku přijímal a s ní i touhu, která se v ní skrývá.“ Celý text promluvy najdete na internetových stránkách Tiskového střediska ČBK.

TS ČBK

Pastýřský list k VII. Světovému setkání rodin

Čeští a moravští biskupové zaslali věřícím pastýřský list k Světovému setkání rodin. Připomínají v něm, že rodina patří k nejcennějším darům lidstva a nemá žádnou jinou alternativu: „Kde jinde se může člověk naučit odpovědnosti? Kde jinde může lépe zrát než v rodině, která je založena na láskyplném, stabilním a rovnoprávném vztahu muže a ženy? ... Naše budoucí společnost, a je tím myšlena občanská společnost, bude natolik svobodná, spravedlivá, vlídná a tolerantní, nakolik rodiče dokážou dobře vychovat své děti. To nemůže udělat nikdo jiný.“ Zároveň biskupové vyjadřují poděkování a uznání všem, kdo se nebojí uváženě vstupovat do manželství a mít děti, a vyzývají k odvaze investovat do budoucnosti a k životu naplněnému nadějí. Více na internetových stránkách Tiskového střediska ČBK.

TS ČBK

Kníže Alois proti potratové legislativě

Dědičný kníže Alois před zhruba dvěma měsíci prohlásil v lichtenštejnském parlamentu, že se vzdá správy státních záležitostí a zcela se stáhne z politického života, pokud mu bude zabráněno vetovat nový zákon o potratech, píše list *Catholic Herald* (7. 5. 2012). Političtí propotratoví aktivisté totiž vyhlásili referendum, které chce zpychybnit dvousetleté pravomoci lichtenštejnského knížete, včetně práva veta.

Korunní kníže Alois prohlásil, že své moci nechce využívat svévolně, nýbrž že jedná v zájmu budoucích nenarozených lichtenštejnských občanů. Jako věřící katolík nemůže oddělovat svou víru od veřejných povinností v otázce tak zásadního významu, dodal. Není to tak dávno, kdy nenarozené děti byly zákonem chráněny v každé evropské zemi a legislativa zaručovala jejich právo na život. Právo vetovat potratový zákon tedy souzní s přirozeným právem a chce zamezit legislativní nespravedlnosti.

Obdobná krize monarchie nastala v roce 1990 v Belgii. Král Balduin I. odmítl podepsat potratový zákon a vzdal se vlády. Avšak již 44 hodin po jeho abdikaci jej belgický parlament opět dosadil do funkce, aby přešel hrozící konstituční krizi.

RaVat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

Poznání umožňuje člověku jednak orientaci ve světě, pak mu dává možnost pracovat na sobě a na osobních vztazích s druhými lidmi a také moudře spravovat Zemi a měnit ji k lepšímu. V nejvyšších polohách dosahuje lidské poznání až k přesažné skutečnosti – Bohu – a také nachází přirozený smysl života v celostním rozvoji osobnosti (své a druhých) a v mravním charakteru, s vizí pokračování života i za hranici pozemské smrti.

Je vidět, že poznání hraje v našem životě ústřední roli. A naopak, omyly v našem poznání, zvláště pokud se týkají základních věcí, mohou mít pro člověka a společnost fatální důsledky. Mylné poznání, ale též jednání v rozporu s pravidly poznáním, může vpsledku znamenat ohrožení lidského života (vlastního či jiných), zánik národa či civilizace a také minout se s věčným cílem.

Domnívám se, že naše západní kultura v řadě podstatných omylů již vězí. Přes nesporný pokrok přírodních věd a technologií všeho druhu tápeme v otázce, kdo je člověk a co je lidská přirozenost. Mnoho lidí popírá Boží existenci anebo její prokazatelnost rozumem. Není znám, či je odmítán filosofický důkaz nesmrtnosti člověka, a tak má řada lidí za to, že těch několik (desítek) let odžitých na Zemi je všechno a je třeba si je užít, případně i na úkor druhých. Značná neznalost je v oblasti přirozeného mravního zákona a přirozených lidských práv. Například společnost se ve své většině domnívá, že nezcitelné a nezadatelné právo na život může hlasováním některým lidem odejmout.

Aktuálním případem nebezpečného omylu, který je na Západě mocensky šířen, je zmatený pojem manželství. To, co bylo po tisíciletí většinou lidí jasné, má být dnes jinak. V minulém století „padla“ nerozlučitelnost a dnes prý nezáleží ani na pohlaví.

Rád bych skončil nějak nadějně. Tedy studujme, varujme se omylů a nebojme se říkat pravdu. Obrat k lepšímu je s pomocí Boží možný.

fr. Pavel Maria OP

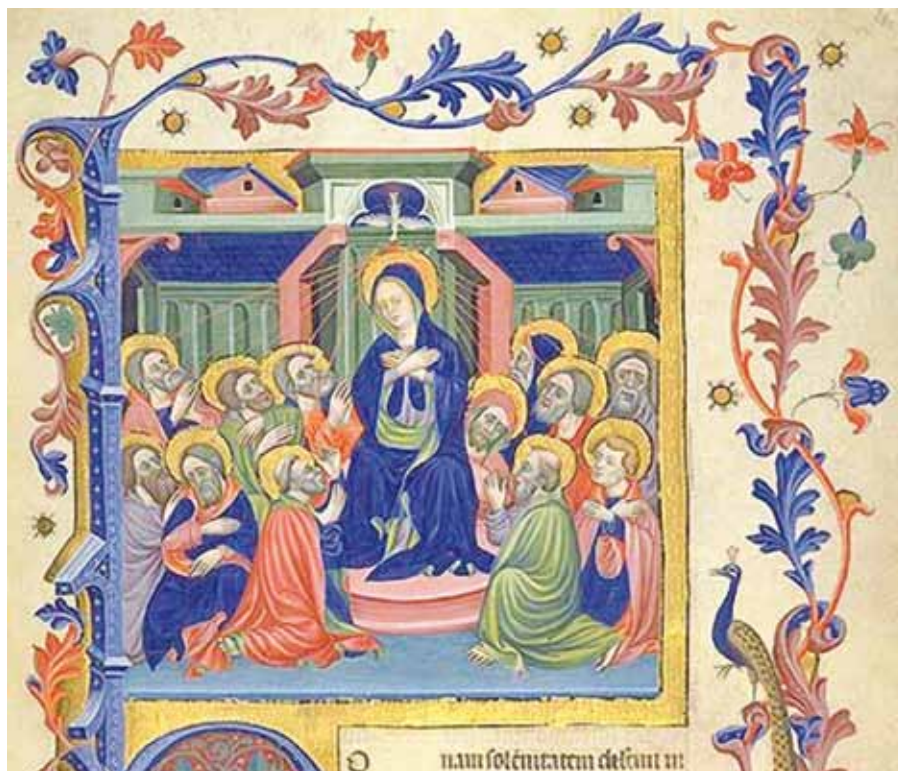

fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců

DUCH SVATÝ – UTĚŠITEL (CON-SOLATOR)

Z čítanky „Víra Církve“ sestavené z textů Josepha Ratzingera

Seslání Ducha Svatého, manuskript. Foto: <http://kyrieelisonme.blogspot.com>

Ježíš přislubuje Ducha pravdy (Jan 16,13), kterého pak v téže řeči nazývá „Paraklétos“. Co to znamená? V latině bylo toto slovo přeloženo jako „Consolator“ – „Utěšitel“. Latinský výraz doslovně znamená: ten, který vstupuje do naší osamělosti a sdílí ji; který je v osamělosti s námi, takže přestává být osamělostí. Osamělost je proto pro člověka prostorem smutku, protože člověk potřebuje lásku; osamělost, do které nesvítí žádná láska, osamělost, která je ztrátou lásky, zároveň ohrožuje nejvnitřnější podmínku našeho života. Kdo nemá rád Boha, nemá rád ani člověka. Jádrem lidského utrpení, lidského smutku je nebýt milován. Slovo „Consolator“ nám říká: Nikdy nejsme osamělí, nikdy nejsme zcela opuštěni láskou. Bůh vstoupil do naší osamělosti skrze Ducha Svatého a rozbíjí ji. To je opravdová útěcha – útěcha nikoli jen slovy, nýbrž útěcha v síle skutečnosti.

<http://www.dbk-shop.de>
Přeložil P. Josef Koláček SJ

ZA VŠECHNY, NEBO ZA MNOHÉ?

Z listu Svatého otce Benedikta XVI.

Svatý otec zaslal 14. dubna 2012 biskupům německé jazykové oblasti list, v němž vysvětluje přání Svatého stolce na změnu v překladu konsekračních slov eucharistické modlitby římského misálu. Týká se latinského slova *pro multis*. Jaké jsou důvody této změny?

Při překladu mešních textů do národních jazyků po liturgické reformě z roku 1970 byl latinský termín *pro multis* v některých jazycích přeložen výrazem „za všechny“. Stalo se tak v němčině, angličtině, španělštině, portugalské, italštině a rovněž tak v češtině. Naproti tomu např. francouzský a polský misál užívá výrazu „za mnohé“. Na tuto nejednotnost upozornil za pontifikátu Jana Pavla II. dokument Kon-

gregace pro bohoslužbu a svátosti *Liturgiam authenticam* z roku 2001 a přiklání se k doslovnému překladu „za mnohé“. Biskupové anglické jazykové oblasti proto již loňského roku vydali nový překlad římského misálu, který zohledňuje přání Svatého stolce provést zmíněnou změnu. Podobně učinili např. biskupové Maďarska a stejný pohyb nastal ve španělsky mluvících zemích. Také Německá bis-

kupská konference se dohodla na vydání nového překladu mešních textů. A právě v souvislosti s tím Benedikt XVI. ve svém listu vysvětluje důvody této změny, která by mohla – jak papež podotýká – vyvolat mezi lidmi znepokojení. Svatý otec píše, že novému vydání mešních textů musí nezbytně předcházet katecheze, ke které své spolubratry v biskupské službě vybíjí a podává její základní obsahové linie.

Změna překladu tohoto jediného slova v eucharistické modlitbě samozřejmě nemění nic na církevní věrouce, ale je výrazem větší věrnosti textům Písma svatého, kterých se drží liturgické texty Církve.

Vznik problému

Svatý otec nejprve objasňuje, jak došlo k problému ohledně překladu výrazu *pro multis*. Formulace „za všechny“ není totiž čistým překladem, nýbrž interpretací, byť dobře odůvodněnou.

„Toto splnutí překladu a výkladu patří v jistém ohledu k principům, kterými se bezprostředně po koncilu řídily překlady liturgických knih do moderních jazyků. Existovalo zde vědomí toho, jak jsou Bible a liturgické texty vzdáleny jazykovému a myšlenkovému světu dnešních lidí a že i po svém překladu jistě zůstanou nadále účastníkům bohoslužeb nesrozumitelné. [...] Proto se překladatelé cítili oprávněni, či dokonce povinovani zatavit do překladu již jeho interpretaci a zkrátit tak cestu k lidem, jejichž srdce a rozum měla tato slova dosáhnout.“

Mezi překladem a výkladem

Svatý otec však upozorňuje, že tento způsob obsahového překladu má své hranice a může vést k některým zjednodušením, která jsou skutečnou ztrátou. Proto Kongregace pro bohoslužbu a svátosti znovu upřednostnila princip doslovné shody.

„Toto rozlišování je nutné jak vůči Písmu, tak vůči liturgickým textům. Na jedné straně se musí co možná nejvíce posvátné slovo ukázat jako takové, včetně své cizosti a otázek, které v sobě nese; na druhé straně je Církvi dána povinnost výkladu, aby k nám – v míře našeho aktuálního porozumění – přicházelo poselství, které nám Pán určil. I nejcitlivější překlad nemůže nahradit výklad. Patří k řádu Zjevení, že Boží slovo se čte a interpretuje v církevním společenství, že se propojuje věrnost a poznání. Slovo zde musí vystupovat samostatně, ve své vlastní a možná pro nás cizí podobě; výklad se musí poměřovat věrností ke Slovu samému, avšak zároveň je musí zpřístupnit dnešnímu posluchači.“

Potřeba vysvětlení změny

Svatý stolec tedy v případě výrazu *pro multis* rozhodl, že na místo interpretující-

cího výkladu „za všechny“ má nastoupit jednoduchý převod „za mnohé“.

„... toto rozhodnutí znamená velkou výzvu pro všechny, kteří jsou v Církvi pověřeni výkladem Božího slova. Pro normálního návštěvníka bohoslužeb se zde totiž téměř nevyhnutelně projevuje zlom v jádru Posvátného. Bude se ptát: Znamená to, že Kristus nezemřel za všechny? Změnila Církev svou nauku? Může a smí to učinit? Není to reakce, která chce zničit dědictví koncilu? Všichni ze zkušenosti posledních padesáti let víme, jak

Mistr z Perea: Poslední večeře (15. stol.)
Foto: <http://www.katapi.org.uk>

Výrazy „mnozí“ a „všichni“ patří k sobě a vztahují se jeden ke druhému v zodpovědnosti a příslibu.

hluboce změny liturgických forem a textů zasahují lidské duše, jak velice musí změna textu v takovémto ústředním bodě lidi znepokojit. Když bylo na základě rozdílu mezi překladem a výkladem přijato rozhodnutí překládat dotýčný výraz jako „mnohé“, bylo také stanoveno, že tomuto překladu musí v jednotlivých jazykových oblastech předcházet důkladná katecheze. Biskupové a kněží v ní měli svým věřícím konkrétně vyložit, o co zde běží. Předchozí katecheze je zásadní podmínkou platnosti nového překladu.“

Ne zúžení, ale konkretizace

Překlad „za všechny“ chce vyjádřit univerzalitu Kristovy spásy, kterou lze do-
ložít z mnoha jiných úryvků Písma. Proč

však potom Ježíš při Poslední večeři řekl „za mnohé“?

„Zde musí být nejdříve ještě doplněno, že Ježíš podle Marka a Matouše řekl „za mnohé“, avšak podle Lukáše a Pavla „za vás“. Tím se zdánlivě kruh ještě více zužuje. Ale právě odsud se také může dospět k řešení. Apoštolové vědí, že Ježíšovo poslání přesahuje je samé a jejich okruh; neboť on přišel, aby „rozptýlené Boží děti shromáždil v jedno“. Ono „za vás“ však z Ježíšova poslání činí něco zcela konkrétního pro přítomné. Nejsou nějakými anonymními prvky obrovského celku, nýbrž každý jednotlivě ví, že Pán zemřel právě za něj, za ně. „Za vás“ zasahuje do minulosti i do přítomnosti – jsem tu zmíněn já, zcela osobně, my, zde shromáždění, které jako takové Ježíš zná a miluje. Proto ono „pro vás“ není zúžením, nýbrž konkretizací, která platí pro každé společenství slavící eucharistii a která je konkrétně spojuje s Ježíšovou láskou. Římský kánon obě biblické verze spojuje a v důsledku toho říká: za vás a za mnohé.“

Věrnost Písmu

Když je univerzalita Kristovy spásy natolik zřejmá, proč v eucharistické modlitbě stojí „za mnohé“?

„Církev tuto formulaci převzala z textů Nového zákona. Vyslovuje to tak z úcty před Ježíšovým slovem, aby mu až do posledního slova zůstávala věrná. Důvodem formulace eucharistické modlitby je tedy sama úcta k Ježíšovu slovu. Avšak zde se ptáme: Proč to tak Ježíš sám řekl? Vlastní důvod spočívá v tom, že se tím Ježíš dal poznat jako Boží Služebník z 53. kapitoly Izaiáše, prokázal se jako postava, na niž čekalo prorokovo slovo. Úcta Církve vůči Ježíšově slovu, Ježíšova věrnost slovu „Písma“ – tato dvojí věrnost je konkrétním důvodem pro formulaci „za mnohé“. Zařazujeme se do tohoto řetězce doslovným překladem slov Písma.“

Mnozí – všichni

Svatý otec nakonec vysvětluje vlastní význam dialektiky „mnozí“ – „všichni“:

„Pojem „všichni“ se týká ontologické roviny – Ježíšovo bytí a působení zahrnuje celé lidstvo v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Avšak fakticky, dějinně do konkrétního společenství těch, kdo

slaví eucharistii, Ježíš přichází pouze k „mnohým“. Spatřujeme tak trojí význam přiřazený k výrazům „mnozí“ a „všichni“. V první řadě by pro nás, kteří smíme sedět u jeho stolu, mělo znamenat překvapení, radost a vděčnost, že On mne povolal, že smím být u Něj a znát Ho. [...]

To je však, v druhé řadě, také zodpovědnost. Jak se Pán svým způsobem dostane za ostatními – „všemi“ –, zůstává koneckonců jeho tajemstvím. Avšak bezpochyby přináší zodpovědnost, jsem-li

povolán přímo k jeho stolu tak, abych směl slyšet: Za vás, za mne trpěl. Mnozí nesou zodpovědnost za všechny. Společenství mnohých musí být svítilnou na podstavci, městem na hoře, kvasem pro mnohé. To je povolání, které se týká každého osobně. My, kterých je mnoho, musíme v zodpovědnosti zastupovat celek při vědomí svého poslání.

A konečně je zde také třetí aspekt. V dnešní společnosti máme pocit, že nás v žádném případě není „mnoho“, nýbrž

docela málo – malá skupina, která stále ubývá. Avšak nikoli – je nás „mnoho“: „Potom se podívám, a hle – veliký zástup, který by nikdo nespočítal, ze všech národů, kmenů, plemen a jazyků,“ praví Zjevení svatého apoštola Jana (Zj 7,9). Je nás mnoho a zastupujeme všechny. Oba výrazy „mnozí“ a „všichni“ tak patří dohromady a vztahují se jeden ke druhému v zodpovědnosti a příslibu.“

Zpracováno podle Radio Vaticana, kde je k dispozici celý text papežova listu

NEOPOHANY JSME SI VYCHOVALI SAMI

Římský kongres o katechezi

Odkřesťanštění západní civilizace nepřišlo odnikud. Jednou z hlavních příčin této tragédie je zanedbání na poli katecheze. V Belgii například došlo v určité chvíli k situaci, v níž Církev zcela ztratila vliv na obsazování školních katechetů. Stačilo potvrzení o křtu, pedagogické vzdělání a katechetický kurz. V důsledku učil náboženství učitel zeměpisu nebo tělocviků, kterému byla víra v lepším případě lhostejná, v horším k ní měl averzi, kterou nemeškal předávat svým žákům.

Belgie je extrémním případem, ale problém se týká i jiných zemí. Mluvili o tom kardinálové během své poslední porady v Římě. Zdůrazňovali, že mladí, kteří mají za sebou mnohaletou katechezi nebo chodí do katolických škol, jsou často nábožensky negramotní: bez zkušenosti víry a bez znalosti nejzákladnějších věcí. Neděje se to v Albánii nebo v Indii, nýbrž v zemích, jako je Belgie nebo Německo.

Odpovědi na tuto krizi měl hledat Evropský katechetický kongres, který probíhal minulý týden v Římě. Organizátoři se zhostili tématu dosti seriózně. Na celém kontinentu proběhl průzkum, kterého se účastnilo téměř 4 tisíce mladých respondentů, věřících katolíků. Odpovídali na otázku, co mělo skutečný vliv na to, že přijali křesťanskou víru. Odpovědi se ukázely dost jednoznačné: praktikující rodina, dobrá katecheze, katolická identita školy, pečlivě sloužená liturgie, pro-

středí věřících vrstevníků – a především setkání s věřícím člověkem, například katechetou. Jinými slovy, průzkum nepřišel žádné zvláštní objevy. Ukázal pouze to, že na předávání víry dětem je nutné dbát. Nelze ho zanedbávat ani ve jménu dekonstrukce masové církve, jak se to dělo v pokoncilní západní společnosti, ani ve jménu šílených výchovných teorií, sugerujících, že děti školního věku ne-

Nová evangelizace začíná u mladých katolíků. K tomu je nutná dobrá katecheze a prostředí věřících vrstevníků – nejlépe v církevní škole.

jsou připraveny k přijetí víry (četl jsem takovou studii!). Podobné experimenty vedou ke ztrátě víry.

Zajímavým závěrem uvedeného průzkumu je naopak zjištění, že v nové postkřesťanské Evropě jsou mladí křesťané poměrně osamoceni. Jejich vrstevníkům je víra cizí a někdy se stává motivem k výsměchu, nebo dokonce diskriminaci. V takových podmínkách je pro mladého člověka těžké vytrvat ve víře. Chceme-li mu pomoci, je nutné vytvářet prostředí věřících lidí. Takovým prostředím by měla být katolická škola, ale obvykle

jím není. V posledních desetiletích totiž církevní školy stále ochotněji přijímají nekatolíky, takže se v této věci nerůzní od jiných. Křiklavým příkladem se stala kauza Brompton Oratory School, nejprestižnější střední školy v Londýně. Před několika lety pod tlakem diecézní kurie přijali oratoriáni, kteří ji vedou, nová přijímací pravidla. Rezignovali na dříve potřebné doporučení faráře o náboženské praxi rodiny a místo toho přijali teritoriální kritérium, takže na příště o přijetí rozhodovala vzdálenost domu od školy. Vzhledem k tomu, že škola stojí v nejdražším centru města, přednost dostali děti londýnského establishmentu. Dodejme, že věc skončila dobře. Před rokem se oratoriáni vrátili ke starým přijímacím pravidlům.

Nechci se vyjadřovat k situaci v Čechách. Ale vezmeme-li v úvahu fakt, že i tam jsou mladí katolíci menšinou, je třeba pečovat o to, aby církevní školy byly určeny v první řadě pro ně. A v perspektivě restitucí je třeba zajistit také to, „aby byly dostupné pro všechny rodiny, bez ohledu na jejich finanční status“ (Benedikt XVI. k biskupům USA, 5. května 2012).

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk pracuje jako redaktor polské redakce Radia Vaticana.

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

Údajné sebevraždy

Tentokrát se v našem seriálu zmíníme o velmi specifických případech, kdy byla úmrtí duchovních ve vazbě či krátce po propuštění na svobodu vydávána za sebevraždy.

Objevují se případy vydávané za oběšení (Nesrovnal, Koutný, Sobek) či podřezání žil (Sitte). Verze vyšetřovatelů vypadají velmi kostrbatě (oběšení vsedě či ve vagonu po propuštění; podřezání břitvou ukrytou v botě) a je zde jasná tendence zahlazovat stopy. Vyšetřovatelé samozřejmě nemohli takovéto případy zužitkovat a vykázat jako svou činnost, naopak jim hrozil postih za zneužití pravomoci vyšetřovatele, např. v případě opakování podobných excesů, zvláště v období po Stalinově smrti v případě inspekce Ministerstva vnitra. Kauzy ve vazbě zemřelých byly znovu projednávány v letech 1968–1969 a zvláště po roce 1990, ovšem míra jejich vysvětlení se vzhledem k velmi precizní snaze vyšetřovatelů o utajení – obvykle dokonalá likvidace příslušných materiálů a často absence svědků – příliš nezměnila a pravděpodobně už ani nezmění.

Profesor teologie a exercitátor

P. ThDr. Ferdinand Nesrovnal, profesor teologie a uznávaný exercitátor, se narodil 16. srpna 1896 v Brně. Obecnou a měšťanskou školu navštěvoval v Brně-Husovicích a následně zde studoval na gymnáziu. Po vypuknutí 1. světové války rodiče neměli peníze na jeho další studia, a proto mu doporučili vstup k jezuitům. V září 1915 vstoupil do noviciátu Tovaryšstva Ježíšova na Velehradě. Po dvouletém noviciátu dokončil gymnaziální studia na řádových školách v Rakousku v Linci. Filosofická a teologická studia absolvoval v Innsbrucku, kde byl také 25. července 1927 vysvěcen na kněze. Po dokončení teologických studií vykonal v St. Andreas tzv. třetí řádovou probaci a vrátil do vlasti. V srpnu 1929 byl pražským arcibiskupem jmenován generálním duchovním rádcem Sdružení katolické mládeže v Čechách a organizoval tato sdružení po celé republice. Zároveň byl redaktorem časopisu

Dorost a vedl exerciční a eucharistický sekretariát v Praze. Od roku 1936 působil jako kazatel, misionář a exercitátor na Svatém Hostýně.

Otcem mládeže

V roce 1937 vystoupil z osobních důvodů z řádu a byl přijat jako diecézní kněz do olomoucké arcidiecéze. V letech 1937–1946 působil ve farnosti v Biskupicích u Prostějova a jako kooperátor v Kra-

P. ThDr. Ferdinand Nesrovnal. Foto: archiv autora

licích na Hané, následně v Brně. Zde převzal v roce 1946 úlohu duchovního rádce Svazu katolických žen a dívek. Od následujícího roku se věnoval vedení exercičí v brněnské diecézi. Za 2. světové války působil v odbojové organizaci Obrana národa a také spolupracoval s partyzánskou skupinou Hnutí za svobodu na Prostějovsku. Pro svou spolupráci s odbojem byl vyšetřován olomouckým gestapem. Po válce obdržel za svou činnost v odboji vyznamenání. Od března 1948 byl ustanoven kooperátorem v Bystrci u Brna a od srpna 1950 působil až do svého zatčení jako administrátor kostela sv. Kříže

ve Znojmě, při bývalém klášteře dominikánů. Byl velmi oblíben mezi mládeží, protože finančně podporoval sociálně slabší studenty. Po únoru 1948 zprostředkoval několika mladým vysokoškolákům vyloučeným ze studií odchod za hranice. Také duchovně vedl a formoval bývalé bohoslovce a studenty, kteří uvažovali o cestě ke kněžství. Mohli u něj na faře bydlet, kněz se staral o jejich živobytí a potřeby. Ujal se také bývalých řeholních kleriků, kteří po záboru klášterů v dubnu 1950 ztratili své vedení a zázemí. Na jižní Moravě udržoval kontakty s kněžími aktivně projevujícími nesouhlas s komunistickým útlakem církve. Kvůli svým aktivitám byl P. Nesrovnal delší dobu sledován a byli na něj nasazeni spolupracovníci StB.

Oběšen na kohoutku umyvadla

26. května 1952 byl P. Nesrovnal zatčen, na jeho faře byla provedena domovní prohlídka a byl převezen na StB v Brně. Bylo proti němu zahájeno vyšetřování kvůli obvinění z velezrady a vyzvědačství, a to pro údajné kontakty s protikomunistickými odbojovými organizacemi, zprostředkování ilegálních přechodů hranic a špionážní činnosti – měl poslat do zahraničí plány protiletectvých krytů v Brně. 30. května 1952 byl do 14.45 hodin vyslýchán a poté předán na celu. V 17 hodin byl nalezen na své cele údajně oběšen. 2. června 1952 byla za přítomnosti okresního prokurátora provedena v Ústavu soudního lékařství v Brně pitva zesnulého. Lékaři konstatovali – dle verze vojenské prokuratury – jako příčinu smrti udušení oběšením. Zjistili zlomení VI. žebra s krevním výronem v oblouku a okolí a zlomení V. žebra. Znamky násilí nad místy těchto zlomenin zevně zjištěny nebyly. Dle tvrzení vyšetřovatelů se oběsil v sedě na obinadle na kohoutku umyvadla. V pitvním protokole – zachoval

se pouze opis pitevního protokolu bez podpisu lékařů – se uvádí, že na přední části krku mrtvého až k ušním boltcům je vyznačena rýha od škrtidla, dále že na hrudníku mrtvého byly nalezeny zlomeniny dvou žeber, ale záhy se energicky vylučuje cizí zavinění. U člověka, jenž prožil výslechy na gestapu a aktivně pracoval v odboji, je verze o sebevraždě, navíc tak bizarní, značně podezřelá.

Spravedlnost za pražského jara

Při revizi a vyšetřování případu Vojenskou prokuraturou v roce 1968 se samozřejmě nepodařilo zjistit příslušné odpovědné vyšetřovatele, vojenský prokurátor konstatoval neúplnost potřebné dokumentace. Vyšetřovatel P. Nesrovnala uvedl, že se vyslýchaný během dvou dnů ke své činnosti přiznal, ale pouze ve vztahu ke své osobě, a odmítl uvést spolupodíl dalších osob. Také se vyjádřil, že během vyšetřování nebylo proti P. Nesrovnalovi použito násilí. Případ byl uzavřen jako sebevražda. Značnou slabostí revizního vyšetřování úmrtí P. Nesrovnala byla skutečnost, že nebyli zjištěni a vyslechnuti dozorcí, kteří našli P. Nesrovnala na cele údajně oběšeného. Ujistění o nenásilnosti metod je více než nevěrohodné a z výpovědí bývalých příslušníků StB jasně vyznívá snaha krýt sebe i své spolupracovníky před případným vyšetřováním.

Profesor teologie a bibliista

P. ThDr. Josef Koutný, profesor teologie a odborník na Starý zákon, se narodil 4. ledna 1909. Pocházel z Cetkovic u Blanska z rodiny drobných zemědělců. V rodné vesnici vychodil obecnou školu, reálné gymnázium vystudoval v Jevíčku. Po teologických studiích v Brně byl 19. března 1932 vysvěcen na kněze biskupem Kupkou. Následující rok kaplanoval ve Křtinách. V roce 1933 odjel na vyšší biblická studia do Jeruzaléma, kde zároveň působil jako vicerektor hospice Sv. Rodiny pro poutníky. Zasloužil se zde o stavbu České smírné kaple na Hoře Olivové. Po návratu do Brna složil po předchozích studiích doktorát z teologie. Od roku 1936 byl dva roky prefektem chlapeckého semináře v Brně, od roku 1938 se stal profesorem biblis-

tiky, hebrejštiny a orientálních jazyků na teologickém učilišti v Brně. Současně byl rektorem Sušilových kolejí. Na teologickém učilišti působil do dubna 1948, kdy nastoupil jako profesor v brněnském alumnátě. Zde pracoval až do srpna 1950.

Na útěku

Po likvidaci všech teologických a rádo- vých učilišť u nás v roce 1950 a po vytvoření nové Cyrilometodějské fakulty v Praze byl v říjnu 1950 jmenován jejím profesorem, což ale vzhledem k nesouhlasu většiny kněží a biskupů s touto institucí pro vstřícný postoj jejího vedení ke ko-

P. ThDr. Josef Koutný. Foto: RaVat

munistickému režimu nepřijal. Profesorské místo odmítl s odůvodněním, že byl jmenován v září 1950 kaplanem u sv. Jakuba v Brně a cítí se vytížen. Během podzimu 1950 se léčil několik týdnů v zemské nemocnici u sv. Anny. Zde jej navštívila jeho známá, paní Marie Petrová. Svěřil se jí, že nechce nastoupit na pražskou fakultu. Kvůli oprávněné obavě ze zatčení se po několikátýdenním opakovaném léčení rozhodl odejít za hranice. Paní Petrová mu přislíbila zajistit přechod přes hranice. V lednu řekl P. Koutný hospodyně na faře, že znovu odchází na léčení do nemocnice, a dal jí cenné věci do úschovy. Od ledna 1951 se začal skrývat, mimo jiné u paní Petrové. Petrová pak získala kontakt na doporučeného „převaděče“ Karla Koutského z Bratislavy. 1. března 1951 s ním P. Koutný odjel do Bratislavy, kde je ráno vyzvedl na nádraží „převaděč“. Koutský pak ze schůzky odešel s tím,

že musí ještě zajistit přepravu jeho zavazadla. P. Koutný se procházel přes den s paní Petrovou po Bratislavě a k večeru ji doprovodil k vlaku. Poté se večer sešel s K. Koutským. Ten jej měl doprovodit k osobě, jež ho měla převést přes Dunaj na rakouskou stranu. Po cestě k řece byli na konečné tramvaje obstoupeni třemi muži v civilu a P. Koutný byl zatčen.

Ve spárech StB

Následujícího dne byl převezzen do vazby v Brně. Zde byl opakovaně vyslýchán pro své kontakty s vězněnými kněžími z Brna a okolí, kvůli poznatkům o skrytých církevních strukturách, o ukrývání P. J. Dokulila ad. Dle verze vyšetřovatelů měl být ve vazbě získán pro spolupráci s StB a 28. dubna 1951 za neznámých okolností propuštěn na svobodu. (Zpráva o propuštění byla ke spisu připojena až 2. května.) Přitom už 29. dubna StB oznámila příbuzným, že P. Josef Koutný byl nalezen mrtev v odstaveném vagonu na nádraží v Libině u Šumperka. Jako příčinu smrti uvedla udušení v důsledku oběšení. Dle svědectví P. J. Vašíčka odjeli sestra P. Josefa se svým manželem a vedoucím pohřebním služby v Šumperku ihned do Libiny a mrtvého identifikovali. O vzpomínce sestry P. Josefa na tuto událost P. Vašíček píše: „Mrtvý byl na pohled bílý, ale jedno ucho s okolím měl silně modré až zčernalé. Pan Neuwirth tehdy prohlásil: Jako vedoucí pohřební služby jsem už viděl mnohé oběšené. Zde však vůbec nevidím žádné známky takovéto příčiny smrti.“ Rodině nebylo umožněno, aby si zemřelého prohlédla zblízka, při pohřbu střežila rakev hlídka StB, aby nedošlo k jejímu případnému otevření. Verze StB o sebevraždě P. J. Koutného má tedy vážné trhliny a vzhledem k podlitinám na těle a přísným opatřením při pohřbu nutně vybízí k úvaze o jeho smrti při výsleších a následné kamufláži sebevraždy.

Vojtěch Vlček

Další díl v čísle 12/2012

Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracuje s Českou křesťanskou akademií a Ústavem pro studium totalitních režimů

BIŘMOVÁNÍ – PLNOST KŘESŤANSKÉHO ŽIVOTA

Letošní rok – druhý rok přípravy na cyrilometodějské jubileum – je věnován svátosti biřmování. Jaký je význam této svátosti, jaké jsou účinky svátostného charakteru a svátostné milosti biřmování?

Svátosti jsou v životě Církve stále živým a důležitým tématem. Druhý vatikánský koncil sice žádný dokument o svátostech, natož o svátosti biřmování, nevydal, ale přesto teologii svátostí zásadně ovlivnil. Pojednání o svátostech má své místo v konstituci o liturgii a především v dogmatické konstituci o Církvi *Lumen Gentium*. V ní se pojednává o svátostech v rámci druhé kapitoly s názvem *O Božím lidu*. Zatímco první kapitola se zaměřuje na církev jako tajemství, díky čemuž na ni nahlíží z ontologické perspektivy, druhá kapitola sleduje tutéž církev v historické perspektivě. Tajemství Církve je tak zasazeno do celku dějin spásy, které vrcholí v Kristově vykupitelském díle.

Poslání božských osob

Velkolepý obraz průběhu dějin spásy od jejich počátku v Božích zaslíbeních až po jejich reálné uskutečnění v Ježíši Kristu vykresluje devátý článek konstituce. Velikonoční události zahrnují dva póly: tajemství Kristovy smrti a zmrtnýchvstání a seslání Ducha Svatého o Letnicích. Samo Písmo nám nabízí hlubší pochopení těchto událostí. Svátý Pavel v listě Galaťanům píše: „Když nadešla plnost času, poslal Bůh svého Syna narozeného ze ženy, [...] abychom byli přijati za syny. A na důkaz toho, že jsme syny, Bůh seslal do našich srdcí Ducha svého Syna, jenž volá Abba, Otče!“ (Gal 4,4–6) Také v evangeliu svatého Jana čteme, že Otec posílá svého Syna a že Otec posílá Ducha Svatého v Ježíšově jménu. (srov. Jan 14,24.26) Písmo svaté tedy mluví o poslání Syna a o poslání Ducha Svatého. Dvě božské osoby díky tomu vstupují viditelným způsobem do dějin spásy. V poslání Syna se zjevuje nejen druhá božská osoba ve své vlastní identitě, ale také osoba Boha Otce. Poslání Ducha Svatého, kterého posílá Otec společně se Synem, završuje zjevení Nejsvětější Trojice. Bůh se nám dává tímto způsobem

dokonalé poznat v okamžiku, kdy nám nabízí plnou účast na svém božském životě. Celé dílo spásy dosahuje svého vrcholu právě v těchto viditelných posláních Syna a Ducha Svatého.

Viditelná posláná utvářejí dějiny spásy

Díky viditelným posláním Syna a Ducha Svatého, která zároveň zjevují Otce, jsou dějiny spásy hluboce zakořeněny v tajemství Nejsvětější Trojice. Dvě viditelná posláná jsou odlišná a zároveň tvoří jednotu,

Neznámý miniaturista: Svátost biřmování (1390)
Foto: <http://thomasguild.blogspot.com>

stejně jako jsou odlišné poslané osoby Syna a Ducha Svatého, které jsou s Otcem jednotou Nejsvětější Trojice. Dále se viditelná posláná vzájemně doplňují. Posláním Slova, které se stalo tělem, začíná hlásání evangelia. To se završuje posláním Ducha Svatého, který uvádí do veškeré pravdy. Poslaný Syn je pramen milosti a hlava Církve a Duch je posvěcující Dar poslaný od Otce skrze Syna. Nakonec mezi viditelnými posláním božských osob existuje niterná kontinuita. Posláná Syna připravuje posláná Ducha Svatého. Duch Svatý uvádí do pravdy, která pochází od Krista, stejně jako rozlévá milost, která z Krista pramení. Posláním druhé božské osoby

se Ježíš Kristus ve velikonočním tajemství své smrti a svého zmrtnýchvstání stává viditelnou hlavou Církve. Posláním třetí božské osoby o Letnicích Duch Svatý utváří viditelné společenství Církve, Kristovo mystické tělo. Na viditelných posláních je tak založena také církev. K její plné existenci je nutné jak posláná Syna, tak posláná Ducha Svatého.

Dějiny spásy jsou založeny na těchto dvou viditelných posláních božských osob; ani pokud jde o Zjevení, a ani pokud jde o dar milosti, žádný další vstup do dějin spásy z Boží strany už nenastane. Plnost veškeré pravdy, stejně jako plnost milosti, tj. účasti na Božím životě, nám už byla dána. Přesto dějiny spásy pokračují, a to až do druhého Kristova příchodu. Také v tomto období Bůh působí v lidských dějinách a tak z nich činí dějiny spásy. Mezi tyto Boží vstupy do dějin patří na prvním místě svátosti. V organismu sedmi svátostí Církve zauímají jedinečné místo svátosti křesťanské iniciace: křest, biřmování a eucharistie.

Svátosti křtu a biřmování formují naši křesťanskou existenci

O svátostech platí, že uskutečňují a darují nám to, co symbolicky vyjadřují v liturgickém obřadu. Svátost křtu svými obřady odkazuje na Kristovu smrt a zmrtnýchvstání. Podobně obřady svátosti biřmování odkazují na Letnice. Tyto dvě svátosti jsou událostmi, jimiž jsme osobně zapojeni do dějin spásy. Stejně události, které formují dějiny spásy, se jakoby opakují pro každého jednoho křesťana. Na křtu a biřmování stojí naše křesťanská existence. Když si uvědomíme, že dvě viditelná posláná Syna a Ducha Svatého utvářejí dějiny spásy a jsou základem existence Církve, můžeme pochopit, proč právě dvě svátosti mají utvářet naše křesťanské bytí. Křest a biřmování přijímá věřící jen jednou a jednou provždy.

V obou těchto svátostech nám byl dán dar víry – slovo Kristova evangelia a plnost pravdy v Duchu. V obou těchto svátostech jsme dostali účast na Boží přirozenosti – v Synu jsme byli přijati za Boží děti, a pak jsme byli naplněni Duchem, který je zdrojem veškeré svatosti. Dvě odlišné svátosti, křest a biřmování, společně formují naši křesťanskou existenci. Tento nový život je potom živěn a rozvíjen chlebem života – eucharistií.

Kněžství a oběť Krista velekněze

Středobodem uskutečnění dějin spásy je Kristova smrt na kříži. K ní směřuje celý Ježíšův život a ona je také předpokladem Ježíšova oslavení a darování Ducha Svatého. Oběť je vlastním úkonem kněze a Kristus je jediným veleknězem Nové smlouvy. Od desátého článku rozvíjí konstituce *Lumen Gentium* své pojednání o Církvi ve světle Kristova kněžství. Přísluší-li Kristu-Hlavě titul velekněze, pak má na kněžství své hlavy podíl také Kristovo mystické tělo, Církev. Církev je tudíž, jakožto Kristovo mystické tělo, kněžským lidem. Účast Církve a každého jejího člena na Kristově kněžství je dalším východiskem, které umožňuje hlubší pochopení svátosti biřmování.

Jedinou obětí Nového zákona je dokonalá duchovní oběť sebe sama, kterou Ježíš Kristus přinesl ve velikonočním tajemství své smrti a svého zmrtvýchvstání. Nauku o Kristově kněžství a jeho oběti rozvíjí list Židům. Dokonalost Ježíšova kněžství se zakládá na tom, že v sobě spojuje důstojnost Božího synovství a úplné lidství. Toto spojení Božské a lidské přirozenosti v jedné osobě z něho činí prostředníka mezi Bohem a lidmi. Obětní dar, který Kristus velekněz přináší, je jeho vlastní tělo, jak říká autor listu Židům. Znamená to, že obětuje sebe sama. Dokonalost Ježíšovy kněžské služby spočívá v tom, že je v jedné osobě zároveň knězem i obětním darem. Žádná jiná oběť už nemůže být Bohu přinesena, protože velekněz Ježíš Kristus přinesl dokonalou oběť jednou provždy.

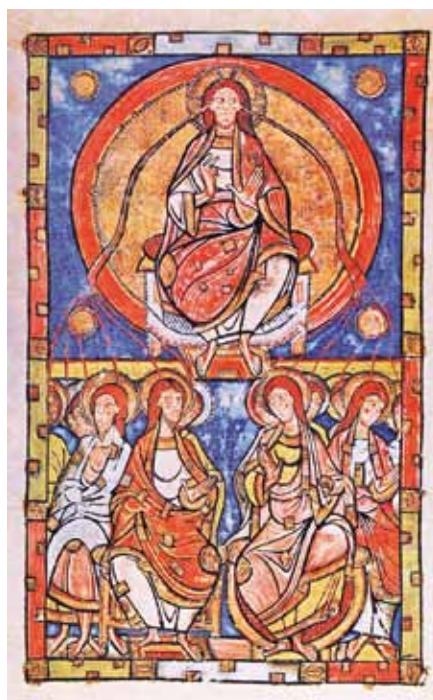
Oběť Krista velekněze zahrnuje Církev

Když Ježíš umíral, stála pod křížem jeho Matka Maria a učedník, kterého miloval,

apoštol Jan. Evangelista tak vyjadřuje, že Ježíš ke své oběti připojuje společenství svých učedníků, to znamená Církev. Kristus velekněz oslavuje Boha, svého Otce, a přináší spásu celému světu. Do obojího Ježíš zahrnuje všechny lidi. V jeho oběti na kříži je zahrnuta veškerá oslava a chvála, kterou mohou lidé Bohu vzdát. Jeho oběť na kříži je pramenem

Svátost biřmování nám dává podíl na duchovní plodnosti Krista-Hlavy. Máme být nejen osobně svatí, ale jsme povoláni pracovat na posvěcení ostatních lidí.

Neznámý francouzský miniaturista: Letnice (12. stol.)
Foto: Wikimedia Commons

veškeré milosti, kterou jsou lidé posvěcováni, aby se stali Božími dětmi. Tento univerzální rozsah Kristovy oběti spadá do dokonalosti kněžské služby jediného velekněze Nového zákona. Ježíšova oběť je jakožto dokonalá bohopocta skutečnou duchovní obětí, na rozdíl od všech předobrazných a tělesných obětí Starého zákona. Když Církev slaví eucharistii, svátostně znázorňuje Ježíšovu oběť v celé její bohatosti a dokonalosti.

Duchovní oběť věřících

Oslavovat Boha a spolupracovat na spáse světa je hlavním smyslem křesťanského života. „Pokřtění jsou svým znovuzrozením a pomazáním od Ducha Svatého posvěcením na duchovní chrám a na svatě kněžstvo, aby každým skutkem jako křesťané přinášeli duchovní oběti...“ (LG 10)

Svátostí křtu se totiž stali součástí kněžského společenství, jímž je Církev, a nezrušitelným znamením, tj. svátostným charakterem, se věřícím otevírá přístup k účasti na slavení eucharistie. Mají přinášet v Církvi-těle s Kristem-Hlavou jedinou skutečnou duchovní oběť. Tento úkol vyplývající ze všeobecného kněžství nemohou naplnit jinak než účastí na slavení eucharistie.

Zbožnou účastí na mši svaté však nemůžeme zcela napodobit Kristův příklad, který přinesl jako dokonalou oběť sebe sama. Nejen chvíle strávené v kostele, ale celý náš život musí být součástí naší duchovní oběti. Právě zde se ukazuje nutnost rozšíření naší účasti na Kristově kněžství. Svátostný charakter biřmování nám takové rozšíření dává. Díky němu se mimo-liturgické úkony křesťanského života stávají součástí duchovní bohoslužby. Plná účast na Kristově oběti zpřítomňované v eucharistii vyžaduje jak naše zapojení do jejího liturgického slavení, tak bohoslužbu svátého života. Svátostnými charaktery křtu a biřmování jsme tedy připodobněni ke Kristu veleknězi a můžeme se tak podílet na bohopoctě, kterou oslavuje Otec. Konstituce *Lumen Gentium* o tom učí, že „velekněz Ježíš Kristus chce pokračovat ve svém svědectví a ve své službě i prostřednictvím laiků, oživuje je svým Duchem a neustále je povzbuzuje ke každému dobrému a dokonalému dílu. [...] uděluje jim podíl na svém kněžském úřadu, aby vykonávali duchovní bohoslužbu k oslavě Boha a ke spáse lidí. Z tohoto důvodu laici zasvěcení Kristu a posvěcení Duchem Svatým jsou podivuhodně povoláni a vybaveni, aby se v nich rodily vždy hojnější plody Ducha. Všechny jejich skutky, modlitby a apoštolská činnost, manželský a rodinný život, každodenní práce, odpočinek duševní i tělesný, jsou-li konány v Duchu, ba i těžkosti života, jsou-li snášeny trpě-

livě, stávají se duchovními oběťmi Bohu milými skrze Ježíše Krista; jsou zbožně přinášeny Otci zároveň s obětí těla Páně při slavení eucharistie.“ (LG 34)

Plodnost Kristovy milosti

Na závěr si ještě chceme uvědomit, jaká je svátostná milost bířmování. Milost každé svátosti nás nějakým dílčím způsobem připodobňuje ke Kristu, v jehož lidské duši dosáhla posvěcující milost vrcholné dokonalosti. Ve křtu jsme se stali Kristu podobnými v jeho synovství.

Ježíš Kristus, v němž přebývá plnost milosti, je jakožto jednotlivec dokonale svatý. Tuto dokonalost Božího života v sobě však nemá a ani nechce mít jen sám pro sebe. Chce rozdávat z plnosti své milosti, abychom z ní my všichni přijali. Díky schopnosti posvěcovat ostatní je Ježíš pramenem veškeré milosti, je hlavou Církve. Svátost bířmování nám dává podíl na duchovní plodnosti Krista-Hlavy. Máme být nejen osobně svatí, ale jsme povoláni pracovat na posvěcení ostatních lidí. Svátostná milost bířmování působí, že

náš křesťanský život dosahuje své dospělosti, totiž že se stáváme schopni předávat ten život milosti, který jsme sami přijali.

Bez svátosti bířmování si nelze křesťanský život vlastně ani představit, protože bez této svátosti bychom ho ve skutečnosti nemohli plně žít.

fr. Benedikt Mohelník OP

P. Lect. Benedikt Mohelník OP, ThD., provinciál České dominikánské provincie

KASSANDRA VZPOMÍNÁ

Vracíme se zpět ke komunismu?

Jedním z nejdepresivnějších zážitků pro mne bývá, když někoho před něčím varuju a na moje slova dojde. Vůbec k ničemu mi to není, ostatním také ne, vane z toho marnost a smutek.

Naštěstí se to nestává zas tak často, takže stačí uvést jen dva příklady. Ten první se týká roku 1986, resp. 1996. Tehdy (v roce 1986) se komunisté rozhodli zliberalizovat už tak ničivý potratový zákon a někteří z nás začali připravovat podpisovou protiakci. Jako obvykle se našlo dost lidí, kteří v tom neviděli žádný smysl, a tak jsme se přeli – tu mírněji, tu ostřeji.

V jednu chvíli jsem zvýšila hlas a – čert mi to byl dlužen – připomněla publiku, že nebudeme-li bránit lidský život na jeho počátku, nastane tatáž situace na jeho konci a nakonec se zpochybní i právo na život pro postižené lidi. Nejen odpůrci akce, ale i její příznivci to označili za konstrukci, jejíž realizace není zas tak moc pravděpodobná. Jenže uplynulo sotva deset let, blížily se volby a ministr spravedlnosti vyrazil s návrhem na legalizaci eutanazie...

Letos nám nastává podobná situace. Už nějakou dobu se obávám, že se protikřesťanský boj v České republice stává mostem, po němž naše společnost přechází zpět ke komunismu. Protikatolické tažení Lenky Procházkové to naznačuje čím dál zřetelněji. Ta nejdříve zpochybnila částečné vrácení zničeného kultur-

ního majetku, teď pokračuje obhajobou komunismu, který prý nebyl tak špatný, jak to katolíci líčí (procesy byly přece už v 60. letech napraveny...), a návštěvou u Fidela Castra (zatím) končí. Také její stoupenci (např. čtenáři Literárních novin) sledují stejnou linii: dožadují se revize veškerých restitucí, někteří dokonce „kompletní změny celého společenského systému“. Zatím se nezdá, že by si horlitély proti majetkovému vyrovnání státu s církvemi dost uvědomovali, jak velkou část obyvatelstva postihne revize restitucí, a že „kompletní změna celého společenského systému“ postihne nás všechny. Proticírkevní postup je přitom už zjevně koordinovaný, a to ne teprve ode dneška.

Co teď? Je to zas na nás, na našem svědectví. V roce 1960 za Velké amnestie se domů (10. května) vracelo zhruba čtvrt milionu politických vězňů, z toho velká část křesťanů. V rychlíku z Hradce Králové do Prahy, v němž se vracel i můj otec, sedělo v jeho kupé čtyři nebo pět vězňů a stará paní, která nechápala, proč je dnes tak přeplněno. Když jí vysvětlili, odkud jedou a že si dohromady odseděli 80 let, dala se do pláče, opakovala jen „chlapci, chlapci“ a krabici s buchtami, kterou vezla pro svou rodinu, nechala kolovat.

Komunisty v jejich tupohlavosti pak nenapadlo nic lepšího než umístit vězně do manuálních zaměstnání: tak se jim podařilo propojit populaci „politických“

s dělníky, kteří do té doby o rozsahu politické perzekuce zas tak mnoho nevěděli. Teď se museli vyrovnávat se zjištěním, že vzdělání, slušná a materiálně nenáročná lidé si museli odbyť 10, 15, ba více let – za nic.

Dnes jsou fakta jiná, pozitivnější. Ukazuje se například, že křesťanské vzdělávání má nadprůměrné standardy, přičemž je poskytováno i nekřesťanům, že křesťané vybudovali nové formy zdravotní péče (hospice), které jsme tu předtím neměli, a které také slouží obecně všem, a že prostě cokoli křesťané vymysleli a dělají, pomáhá všem, na rozdíl, soukružko Procházková, od Sanopzů a jiných institucí, slouživších jen špičkovým komunistům.

Je nám jasné, že křesťané nejsou jediní, kdo využívají nově nabytých svobod k obecnému prospěchu. Víme to. Prosíme ale, aby si tito naši bližní uvědomili, že lidé dobré vůle sedí všichni na jedné větvi, a ta je ohrožená. Chce-li nám někdo podřezávat tuto větev pod zadkem, spadne spolu s námi.

A bude hůř...

Michaela Freiová

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

OÁZA POROZUMĚNÍ V LIDICÍCH

Ekumenické středisko sociálních, kulturních a duchovních služeb v Lidicích

Na první lidické pouti v roce 1968 se zrodila myšlenka znovuvybudování lidického chrámu. Jak se tento záměr postupně vyvíjel a jak se ho daří uskutečňovat?

Když pražští mladí křesťané putovali v červnu 1968 do Lidic, netušili, že tím zakládají desítky let trvající – a dosud nepřerušenu – každoroční tradici. Návrh uspořádat pěší pouť k hrobu lidických obětí spojenou s „polní“ mší svatou byl přijat s rozpaky, neboť v povědomí většiny občanů byla tehdy každoroční oficiální tryzna spojená spíše s rozdmýcháváním třídní a národnostní nenávisti než s pietní vzpomínkou na nevinné oběti.

Všechno se dá zneužít. Ale podstata se nemění. Tou je skutečnost, že na místo velké tragédie přicházejí lidé mnoha národů, aby uctili památku těch, na nichž byl spáchán zločin, a aby si právě tam, kde zuřila lidská nenávist, připomenuli hodnotu jejího opaku – lásky, a také smíru a odpuštění. My věřící se přitom modlíme za umučené (včetně nezapomenutelného lidického faráře P. Josefa Štemberky, kterého však můžeme spíše my prosit o nebeskou přimluvu) i za ty, již ten zločin spáchali. Přitom není dokonalejšího způsobu realizace takových záměrů než přinést oběť mše svaté. A to tím spíše, že eucharistický Bůh byl 10. června 1942 z Lidic rovněž vyhnán.

Zrození myšlenky

Na první lidické pouti byl ustaven Výbor pro vybudování kostela v Lidicích, v němž se kromě organizátorů a účastníků poutě a občanů Lidic i okolních obcí sdružili též další stoupenci myšlenky znovuvybudování lidického chrámu. Za dva měsíce však přišel srpen 1968, po němž již bylo úsilí o registraci lidické organizace na ministerstvu vnitra marné. Ani jednání na ministerstvu kultury nepřineslo žádný výsledek.

V červnu 1969 byla druhá – a na dlouhou dobu poslední oficiální – lidická pouť zakončená mší svatou na pietním území. Poté následovala éra neoficiální

lidické aktivity, spočívající především v tom, že se nadále každoročně konala červnová pěší pouť zakončená mší svatou. Ta se však sloužila v letech 1970 až 1989 v kostele Povýšení svatého Kříže v nedalekém Buštěhradu, neboť na „polní“ mši nebylo v dobách takzvané normalizace a reálného socialismu ani po-

Středisko Oáza v Lidicích. Foto: <http://seniori-oaza.cz>

myšlení. Mše svaté sloužili buštěhradský farář P. Alois Bětík, P. Jaroslav Ptáček a další kněží kladenského vikariátu. Někdy byl hlavním celebrantem kanovník a později generální vikář a světec biskup Jan Lebeda. Mezi lidickými poutníky nechyběl ani pražský arcibiskup kardinál František Tomášek, kterého jsme měli tu čest uvítat v oněch dvaceti letech dvakrát. Naše putování bylo státními orgány bedlivě sledováno. Nikdy nedošlo k policejnímu zákroku, ale různá dotazování a varování se vyskytla.

Atmosféra pokoje a optimismu

Myslím, že mohu jménem pravidelných účastníků říci, že těch dvacet „buštěhradských“ poutí mělo svou zvláštní atmosféru pokoje a současně i optimismu a odhodlání, že se ve věci lidického kostela dobro prosadí – jakkoli to v oněch letech vypadalo beznadějně. Atmosféra byla stejná, bez ohledu na to, zda účastníků bylo více než sto nebo někdy i méně než deset. Pouti zahrnovaly výchozí modlitbu, cestou růženec, krátké zastavení s připomenutím záměru výstavby lidického chrámu, tichou modlitbu na místě zničeného kostela a u hrobu lidických mužů. Rozdávaly se příležitostné grafické listy věrného lidického poutníka Zdirada Čecha a probíral se prvotní projekt lidického chrámu, jehož autorem byl Ing. arch. Václav Dvořák. Pouť byla také příležitostí k diskusím o budoucí činnosti věřících po zhroutilího režimu, za něj jsme se modlili a někteří z nás k němu snad alespoň nepatrnou měrou přispěli.

Založení sdružení Concordia Pax

Koncem osmdesátých let postupně krystalizovaly představy o budoucím lidickém chrámu, o jeho umístění a zejména o jeho propojení s humanitárním zařízením. Hledaly se také vhodné organizační formy pro tuto, ale i pro jiné činnosti věřících, realizovatelné v postupně se mírně uvolňujícím restriktivním právním rámci občanských aktivit. A tak – právě mezi lidickými poutníky – vznikla myšlenka Concordie, konkretizovaná několika navzájem propojenými organizacemi, přičemž přípravný výbor první z nich vznikl na lidické pouti v Buštěhradě v červnu 1989. A Concordia se tak stává i hlavním protagonistou myšlenky vybudování lidického chrámu a humanitárního střediska.

Vývoj po listopadu 1989

Po listopadu 1989 se již poutě pořádají s podporou obce Lidice. A ke spolupráci na výstavbě kostela a humanitárního střediska se přihlásily kromě katolické církve i další křesťanské iniciativy, včetně německé evangelické Lidice-Initiative Bremen.

V březnu 1993 založilo občanské sdružení Concordia Pax nadaci Memento Lidice (později transformovanou v obecně prospěšnou společnost stejného jména, jejímiž zakladateli jsou Arcibiskupství pražské, Českobratrská církev evangelická, obec Lidice a Concordia Pax). Nadace se nejprve snažila získat finanční prostředky na přestavbu rozestavěného nového megalomanského památníku, jehož stavba byla zahájena totalitním komunistickým režimem. Za tím účelem byla vypracována projektová studie výstavby „Duchovního a humanitárního střediska v Lidicích“ s předběžným rozpočtem 120 milionů korun. Záhy se však ukázalo, že získat takový objem finančních prostředků není reálné. Proto bylo nutno od záměru přestavby upustit. (Rozestavěný památník byl nakonec za deset milionů korun, věnovaných vládou České republiky, zbourán.)

Vznik střediska Oáza

Nadace se přeorientovala na nejskromnější možnou variantu, tj. na výstavbu malého objektu podle projektu Ing. arch. Víta

Lukase, který se podařilo vybudovat za 22 milionů Kč (pozemek darovala obec Lidice). Základní kámen byl položen 26. října 1997 a posvěcen apoštolským nunciem Mons. G. Coppou. Dílo bylo velmi rychle dokončeno, takže duchovní, kulturní a humanitární středisko s názvem Oáza mohlo být slavnostně otevřeno v listopadu 1998. Jeho provozovatelem je o.p.s. Memento Lidice. Hlavními sponzory byly rovným dílem německá katolická organizace Renovabis a Německá evangelická církev. Významný příspěvek poskytla vláda Spolkové republiky Německo a Česko-německý fond budoucnosti. Drobnějšími sponzory byli mnozí jednotlivci i organizace z České republiky i ze zahraničí.

Proti původnímu záměru je činnost střediska velmi zúžena a kapacitně omezena. Jeho kaple je prvním sakrálním prostorem v Lidicích od doby zbourání lidického kostela nacisty v roce 1942 (slouží se zde několikrát do roka mše svaté, byly zde již křty a svatby a s ohledem na spoluúčast nekatolických křesťanských iniciativ je středisko otevřeno i jejich aktivitám). Z humanitárních činností lze uvést zejména péči o třináct trvale ubytovaných seniorů a pravidelné služby lékařů a další služby (sloužící celé obci), z kulturních aktivit pak zejména různé semináře (i se zahraniční účastí) a akce v rámci obce (např. pro děti). Praktický je

víceúčelový sál, který lze v případě potřeby propojit s kaplí, čímž se její kapacita několikanásobně zvětší. Poměrně rozsáhlý pozemek, dá-li Bůh, časem umožní rozšíření objektu, a tím i uskutečnění celého původního záměru.

V letošním roce navštívil dům Oáza pražský arcibiskup kardinál Dominik Duka a pobesedoval se členy správní rady Memento Lidice i s klienty střediska. V červnu 2012 pořádá v Oáze o.p.s. Memento Lidice u příležitosti 70. výročí vyhlazení Lidic mezinárodní seminář „Lidický farář P. Josef Štemberka“.

Jan Smrčina OFS
(Mezitimulky redakce)

Ing. Jan Smrčina OFS,
místopředseda
občanského sdružení
Concordia Pax

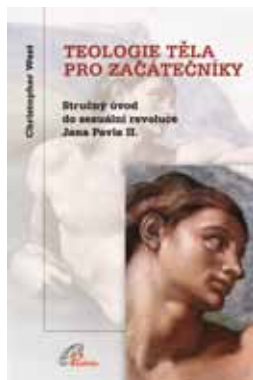
Lidické poutě měly zvláštní atmosféru pokoje a současně i optimismu a odhodlání, že se ve věci lidického kostela dobro prosadí – jakkoli to v oněch letech vypadalo beznadějně.

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999

on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz

Kateřina Šťastná-Beščecová: Umiš v tom chodit?

Témata, která zajímají každou „náctiletou“ dívku, jsou zde předložena s přitažlivou lehkostí a otevřeností, aniž by autorka z čehokoli slevovala.
Brož., 86 str., 99 Kč

Christopher West: Teologie těla pro začátečníky

Stručný úvod do sexuální revoluce Jana Pavla II.
„Překlad“ ohromujícího poselství Jana Pavla II. do jazyka běžného čtenáře.
Brož., 144 str., 175 Kč

ZATVRZELÉ SRDCE

Jak Boží slovo přiblížit dětem, aby mu porozuměly a zamilovaly si ho? A jak s nimi vůbec o Bohu mluvit? V této rubrice vám nabízíme vhodné texty ke společnému čtení Písma svatého s dětmi.

Rodič: (Ježíš) opět vstoupil do synagogy. Byl tam člověk s ochrnutlou rukou. (Farizeové) dávali na (Ježíše) pozor, zdali ho uzdraví v sobotu, aby ho mohli obžalovat. On tomu člověku s ochrnutlou rukou řekl: „Vstaň, pojď doprostřed!“ Pak se farizeů zeptal: „Smí se v sobotu jednat dobře, anebo zle? Život zachránit, anebo zabít?“ Ale oni mlčeli. Zarmoucen nad zatvrzelostí jejich srdce, rozhlédl se po nich s hněvem a řekl tomu člověku: „Vztáhni ruku!“ Vztáhl ji, a ruka byla zase v pořádku. Farizeové šli hned ven a s Herodovci se proti němu radili, jak by ho zahubili. (Mk 3,1–6)

Dítě: Farizeům vadilo i to, když se v sobotu uzdravovalo?

Rodič: Ano, považovali to za porušení zákona o sobotě.

Dítě: Ježíš se je snažil přesvědčit, že uzdravením sobotu neporuší.

Rodič: Bylo to však marné. Mlčeli a mysleli si svoje: jestli Ježíš nemocného uzdraví, tak si to slízne.

Dítě: Ježíš z nich byl smutný. Chtěl, aby i farizeové šli s ním cestou do nebe.

Rodič: Ano, máš pravdu. Ježíš miloval i farizeje, přestože oni ho nenáviděli.

Dítě: Proč je nemohl Ježíš získat? Copak farizeové necítili, že je má Ježíš rád?

Rodič: Měli zatvrzelé srdce.

Dítě: Co to znamená „zatvrzelé srdce“?

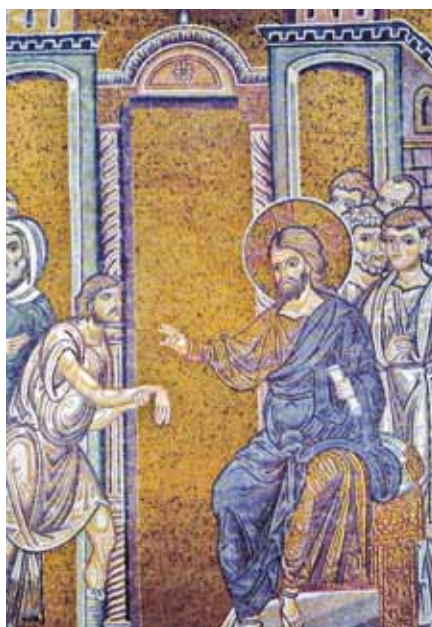
Rodič: Bůh stvořil lidské srdce, aby cítilo, poznalo lásku a umělo na lásku odpovídat také láskou.

Dítě: Jak si farizeové pokazili krásně stvořené srdce?

Rodič: Neláskou, všemi hříchy. Farizej byl např. sobec, který myslel jenom na sebe, aby plnil předpisy, a tak byl dokonalý. Nepřemýšlel, co potřebuje nemocný člověk. Jeho srdce se obalilo tvrdou slupkou a on už necítil jemné klepání nemocného, který prosil o pomoc. Jeho srdce ztvrdlo, bylo zatvrzelé.

Dítě: Můžeme si i my svými hříchy zatvrdit srdce?

Rodič: Ano. A nemusí jít vždycky jenom o velké hříchy. I lehké hříchy mohou způsobit, že nám ztvrdne srdce a jsme zatvrzelí.

Ježíš uzdravuje člověka s ochrnutlou rukou
Foto: Wikipedia

Dítě: Malý hřích přece nemůže zatvrdit srdce. Něco malého nemůže způsobit něco velkého.

Rodič: Péta měl svou pokladničku. Říkal: „Tam si spořím na superkolo.“

To by ještě nebylo špatné, kdyby se nechodil s pokladničkou takřka mazlit.

Jednou našel ve škole v šatně dvacetikorunu. Věděl, že to má říct učitelce. Ale vhodil ji do kapsy a doma do pokladničky. Byl to lehký hřích? Ano. Z domu měl peníze na svačinu. O jídlo žebral u spolužáků a ušetřené peníze vrazil do pokladničky. Běžně přelézal plot a trhal ovoce v cizí zahradě. Dalo se říct: dělal jenom lehké hříchy. Podobně lehkých

hříchů však dělal hodně, a tak mu srdce ztvrdlo. Přestal cítit, že vzít někomu peníze je špatné.

A tak přišla příležitost k velkému hříchu. Mamince při vypravování na nákup vypadla tisícikorunová bankovka. Když odešla, tak ji Petr sbalil. Svědomí se sice snažilo, ale jeho ztvrdlé srdce už výčitky necítilo. Peníze skončily v jeho pokladničce.

Jednoho dne mu nedobrá kamarád navrhl: „Půjdemě krást do samoobsluhy!“

Svědomí se mu ozvalo, zabušilo. Cítil to i přes ztvrdlé srdce. Ale odbyl je: „Potřebuji peníze na kolo.“

Při krádeži ho chytili. Když ho vedoucí předával zděšeným rodičům, tak se nestyděl za krádeže, ale vadilo mu, že ho chytili.

Dítě: Měl pořádně zatvrzelé srdce, že mu zlodějina vůbec nevadila.

Rodič: Začal lehkými hříchy a skončil velkými. Tak dopadne každý, kdo lehce hřeší a nic si z toho nedělá. A může to být hřích proti kterémukoli Božímu prikázání.

Josef Janšta

Další materiály najdete na josefjansta.opava.org.

Mgr. Josef Janšta, trvalý jáhen ostravsko-opavské diecéze, redaktor, scénárista a spisovatel

Lehký hřích oslabuje lásku; zůstává-li bez lítosti, ponenáhlu nás disponuje ke spáchání smrtelného hříchu.

Jak to vidí Vojtěch Macek

Trend slibující ozdravení společnosti

Ze supermarketu přes internet a zahrádku k obnovení přirozené lidské pospolitosti – je to příliš smělá domněnka, nebo realistická předpověď?

Sledujeme-li v poslední době média, můžeme upozorovat trend, který by se dal charakterizovat takto: vzestup cen potravin (vejce...), otrávenost jejich kvalitou v supermarketech (polské zboží...) a dovozeným dálkovým dovozem (holandská mrkev...), poptávka po tuzemské produkci (certifikace typu Klasa, tzv. bedýnkování, učebnicovým příkladem je souboj ČR – Čína na poli česneku...) a aktuálně návrat k zahrádkaření, resp. vlastnímu pěstování zeleniny či chovu zvířat. (Nepopírám, že médiu prezentované strmé trendy nebývají ve skutečnosti tak horké.)

Následující úvaha se týká zejména potravin, ale styčné body lze nalézt i u ostatních segmentů trhu. Každému soudnému člověku se již delší čas doslova zajídá obstarávat si obživu přeplňováním nákupních vozíků podle osy „akce/sleva – kvantita“. Někteří to otevřeně kritizují, ale mnozí z nás tomu přes vnitřní odpor opětovně podléhají. Sleva je v tomto případě nanejvýš sporný pojem, protože obchodník i na zboží ve výrazné slevě vydělává. A velmi často si člověk ověřuje zkušenost, že co nic nestojí, za nic nestojí.

Vymanění se z osidel slev proto vede přes výrobky vyšší kvality (ať už skutečné

lepší produkty, či produkty za kvalitnější označované). Mohou to být biopotraviny, luxusní edice a krom dalšího tuzemská produkce. Na tu zákazník velmi dobře slyší. Trh reaguje vícero způsoby – např. běžnou certifikací (každý se setkal s různými českými vlaječkami na výrobcích), ale za zmínku stojí i přes internet organizovaný přímý prodej od zemědělců ke spotřebitelům, tzv. bedýnkování.

Postupem času jsme svědky jednak výraznějšího zvyšování cen potravin (i dalších komodit) a jednak případů jejich závadnosti. Není tedy divu, že se lidé nechtějí spoléhat na takovou nabídku a hledají cestu, jak si vystačit po svém. Navíc na zlaté české ručičky se v časech, kdy se dá takřka vše koupit, dost prášilo a nyní mají příležitost rozpomenout se na svou kvalifikaci. A tak se Čech chápeme rýče či pilníku, vydává se na záhon či k ponku a nechává v sobě opět povstat zahrádkáře a kutila. Odhlížím od toho, že nám média takovýto obraz servírují jako nejnovější módu, a chválím prostý fakt, že nám je domácká činorodost vlastní a není nad doma vypěstované sousto, které v sobě nese hrdost díla vlastních

rukou a předčí tak i sebesvůdněji nazvanou či zabalenou lahůdku.

A jak to tak bývá, šikovný zahrádkář, chovatel či kutil vyprodukuje víc, než potřebuje pro sebe, a ne každý všechno umí, ne každému se všechno daří (tomu cibule, jinému jahody). Vzniká tedy prostor pro naturální výměnu, vzájemné sdílení (nejen) užitek práce, dochází ke snížení nákladů – opravdové slevě, obnovuje se tolik potřebná pospolitost. Samo sebou, člověk je tvor soupeřivý, a to má za následek, že neustrne na místě, ale snaží se být stále lepším v tom, co umí vypěstovat či vyrobit. Ve výsledku se tím posiluje životaschopnost celé společnosti a může se postupně obnovovat lokální spolkový život, kterým lidé poměrují své síly, vyměňují si zkušenosti a nesou společné radosti i starosti. To vše bez reklamy, outsourcingu a programů celoživotního vzdělávání.

Svémi řádky nezakládám nějakou Prvobytně pospolnou s.r.o., ani nechci plout na obláčku idealismu – pouze chci sdělit, že je tu naděje, že našinec neshnije v tom, co koupí, ale objeví schopnosti své a ocení schopnosti bližních.

*Ing. Vojtěch Macek
biskupský sekretář*

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočeská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

Letem světem

Již 95. výročí zjevení Panny Marie v portugalské Fatimě nás znovu vtahuje do oněch mimořádných okamžiků. „Mé Neposkvrněné Srdce zvítězí. – Co to znamená?“ ptal se ještě jako kardinál Joseph Ratzinger papež Benedikt XVI., když vykládal fatimská tajemství: „Srdce otevřené Bohu, očištěné kontemplací Boha, je silnější než pušky a jakékoli zbraně. Mariino fiat, slovo jejího srdce, změnilo dějiny světa, protože na tento svět přivedlo Spasitele, a díky tomuto ano se Bůh mohl stát člověkem v našem prostoru a zůstává tak navždy. Vidíme a zakoušíme stále, že zlo má v tomto světě moc. Má moc, protože naše svoboda se stále odvrací od Boha. Avšak od doby, kdy sám Bůh má lidské srdce a obrátil tak svobodu člověka k dobru, k Bohu, nemá svoboda v konání zla poslední slovo. Od té doby platí slova: *Ve světě budete mít soužení. Ale buďte dobré myslí. Já jsem přemohl svět.* (Jan 16,33).“

Možná se někdo z vás chystá do Vratislavi na **fotbalové Euro 2012**. Místní katolíci si nenechají ujít příležitost nejen k zábavě a velkolepé podívané, ale i k apoštolátu. Chystají se o víře mluvit také s Čechy. Jistý polský bohémista však varuje – připravená hesla, např. „Ježíš zemřel za Čechy“, považuje za riskantní. Proč? Inu proto, že prý čeští fanoušci „to mohou

chápat jako brutální zasahování do svého ateistického světa“.

Pracujete v neděli? Musíte? Občanské sdružení *Aliance za neděli* vyhlásilo 13. květen Dnem za volnou neděli. Při této příležitosti pořádá v centru Bratislavy pochod, jímž chce upozornit, že práce v neděli „jednoducho nie je v poriadku“. Tuto akci podpořil svou záštitou také slovenský

Koláž: mimi

kněz P. Vladimír Jukl. Mnohým z vás neunikla zpráva, že před několika dny zemřel. „Ak sa nechceš zbláznit vo väzení, ak nechceš prísť o rozum alebo nechceš spáchať samovraždu, tak sa modli,“ napsal v jednom ze svých dopisů z vězení. Narodil se v roce 1925, po událostech Slovenského národního povstání začal s blízkým přítelem a velkým člověkem panem Silvestrem Krčmířem a pod vlivem P. Kolakoviče studovat na vysoké škole v Praze. Tam

společně rozvinuli hnutí laického apoštolátu, tzv. Katolickou akci. Čtyři týdny trvajících zatčení Státní bezpečností v roce 1946 bylo začátkem jeho pronásledování. Vladimíra Jukla zatkl StB také v srpnu 1951. Po mučení a desetiměsíční samovazbě byl jako 27letý odsouzen za velezradu na 25 let vězení. Na svobodu se dostal podmíněčně v roce 1965. Ve vězení strávil 13 a půl roku. **Kterého Slováka znáte líp? Daru Rolins nebo P. Vladimíra Jukla?**

Svatý otec Benedikt XVI. v těchto dnech schválil dekret Kongregace pro blahověření a svatořečení o mučednictví **14 pražských mučedníků od Panny Marie Sněžné**. Jde o Bedřicha Bachsteina a dalších 13 bratrů, kteří byli bestiálním způsobem pobiti z nenávisti k víře pražskou spodinou 15. února roku 1611. Pražští mučedníci byli františkáni, kteří roku 1604 obsadili trosky kláštera u Panny Marie Sněžné a začali ho renovovat. Za vpádu pasovských vojsk do Čech roku 1611 byli nařčeni z kolaborace s katolickým vojskem, na masopustní úterý 15. února 1611 do jejich kláštera vtrhla pražská lůza a bratry bez milosti pobila. Jejich těla zůstala několik dní pohozena, až později byli pohřbeni v křížové chodbě kláštera a pak v kapli sv. Michala. *Orate pro nobis!*

-zd-

20. 5.	Ne	7. neděle velikonoční Sk 9,26–31, Žl 22, I Jan 3,18–24, Jan 15,1–8	27. 5.	Ne	Slavnost Seslání Ducha Svatého Sk 10,25–26,34–35,44–48, Žl 98, I Jan 4,7–10, Jan 15,9–17
21. 5.	Po	sv. Ondřej Bobola, kněz, řeholník, mučedník SJ Sk 14,15–18, Žl 115, Jan 14,21–26	28. 5.	Po	sv. Emil, mučedník Sk 1,15–17,20–26, Žl 113, Jan 15,9–17
22. 5.	Út	sv. Rita z Cascie, řeholnice Sk 14,19–28, Žl 145, Jan 14,27–31a	29. 5.	Út	sv. Maximin, biskup Sk 16,22–34, Žl 138, Jan 16,5–11
23. 5.	St	sv. Jan Křtitel de Rossi, kněz Sk 15,1–6, Žl 122, Jan 15,1–8	30. 5.	St	Památka sv. Zdislavy z Lemberka Řím 8,31b–39, Žl 69, Mt 10,17–22
24. 5.	Čt	sv. Vincent Lerinský, mnich OSB Sk 15,7–21, Žl 96, Jan 15,9–11	31. 5.	Čt	Svátek Navštívení Panny Marie Sk 1,1–11, Žl 47, Ef 4,1–13, Mk 16,15–20
25. 5.	Pá	sv. Řehoř VII., papež Sk 15,22–31, Žl 57, Jan 15,12–17	1. 6.	Pá	Památka sv. Justina, mučedníka Sk 18,9–18, Žl 47, Jan 16,20–23a
26. 5.	So	Památka sv. Filipa Neriho, kněze Sk 16,1–10, Žl 100, Jan 15,18–21	2. 6.	So	sv. Marcellin a Petr, mučedníci Sk 18,23–28, Žl 47, Jan 16,23b–28

Res Claritatis MONITOR – publicistický třináctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Bc. Mária Pešková, fr. Cyprián Suchánek OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.

